

DANICA.

Katolišk cerkven list.

List 22.

V četrtek 2. rožnika 1853.

Tečaj VI.

Visokočastitimu
gospodu Janezu Evangelistu Mozetiču,
bivšimu učniku sv. pisma v Goriskim semenju,
potem misjonarju v Ameriki, zdaj izvoljenimu de-
kannu korarjer Goriske stolne cerkve v postarjenje.

Če gre zasluga krona, kakor pravi
 Pregovor že, i terja tud pravica;
 Poslava Tebe vsim je veselica,
 Kim se zasluge, kim pravica v slavi.

Tako je prav, de v službo se postavi,
 Kdor za-njo je doskusena glavica.
 Pa pridna, neomogla se, ročica;
 Tako se v blagor službe kaj opravi!

Ti svetga pisma ucil pomen, jezike —
 Prehodil kraje nja navdiha okoli —
 Šel pridgat v novi svet ga čez malike.

Pa Tebe v prid bilo treba domacije;
 Zato moža zaslug i ved izvoli
 Bog v svetovavca Tebe nje skofije. Tomajski.

Čudni poklic.

Naš poklic k veri ni iz naše volje, ne iz nasiga teka, ampak iz božjiga usmiljenja; eniga sprejme, družiga zaverže, Jakoba ljubi, Ezava certi; od solnčniga izhoda in zahoda bodo prišli, in sedeli z Abrahamam, Izakam in Jakobam v nebeškim kraljestvu; zakaj ktere je Bog previdil, je tudi predločil, de bi podobi njegoviga Sina enaki bili. Katero je pak predločil, te je tudi poklical, in ktere je poklical, te je tudi opravičil, ktere je pak opravičil, te je tudi častite storil. To spremišljeva je zaupil sveti apostel Pavel: O visokost bogastva Božje modrosti in znanja, kako nezapopadljive so njegove sodbe, in nezvedljive njegove pota! Kdo je spoznal misel Gospodovo? ali kdo je bil njegov svetovavec? ali kdo mu je popred kaj dal, de bi se mu povernilo?

Ze v stari zavezi se bere v bukvah „Rut“, kako je Bog Moabitario, malikovavko, na Izraelsko k pravi veri perpeljal in svojimu izvoljenimu ljudstvu perdružil: in de je to izpeljal, je mogla lakot na Izraelskim biti, Elimelek s svojo ženo Noemi in z dvema sinama na Moabitarsko iti, on je tam umerl, njegova sina sta Moabitariči v zakon vzela, pa tudi oba umerla. Noemi se je domu vernila v Betlehem, in žnjo dve sinahi Orfa in Rut; ta se nikakor ni dala pregovoriti, de bi se vernila, Orfa pak je sla k svoji nesreči nazaj. Iz te Rute je bil rojen Obed, dedčik kralja Davida, preddeda Jezusa Kristusa.

Ravno kaj enaciga najdemo v življenju svetiga Tomaza Kanterburskiga, velikiga škofa na Angleškem, kateriga čudno življenje je nasledilo njegov čudni začetik, ker mati je bila od izhoda, oče

pak od zahoda. Veliko bi bilo treba pisati, ako bi hotli sv. Tomaza življenje, dela in smert popisovati; pa to ni naš namen, ker se najde v življenju svetnikov 29. dan grudna: le poklic njegove matere hočemo popisati, kar bi se ne prederznili, ako bi ga ne bil popisal Brisar v Stolbergovi cerkveni zgodovini, zlasti po Res in Vajs v svoji resnični legendi ravno ta dan 29. grudna.

Čudno, sosebno in skrivno je bilo že njegovo rojstvo, kakor on sam posebno oblagodarjen, znajden, srčen mož, od Božje previdnosti k izpeljavi posebno imenitnih reči poslan. Njegov oče Gilbert Beket, Normanec, je šel v družbi Riharda, svojiga žlahnika, v sveto deželo na božjo pot, de bi s tem popotvanjem dolg iz svojiga serca zbrisal. Ker sta pak od eniga svetiga kraja do drugiga popotvala, sta bila z drugimi kristjani vred vjeta in od Admralda, Saraccenskiga vojvoda, v jreo veržena.

Gilbert je per svojim nevernim Gospodu tako milost dobil, de ga je, če ravno vklenjeniga, večkrat k svoji mizi povabil. Njegove povesti od seg in navad Saracenam neznanih krajev so serce vojvodove hčere proti Gilbertu nagnile, in ona je najdla priliko, se z njim sama pogovoriti. Zvedila je, de je na Angleškem v mestu Londonu doma, in se je tudi s poglavitnimi resnicami svete katoliške vere soznanila. Enkrat ga vpraša: Si ti mar per volji, za svojo vero smert prestati? On ji to perterdi. To jo je tako vnelo, de je rekla, de hoce tudi ona k njegovi veri zavoljo njega prestopiti, če ji objubi jo v zakon vzeti. Gilbertu se je zdelo, kakor de bi ga gospodičina s to ponudbo le hotla vjeti, je od dne do dne odlašal, ji na to naravnost odgovoriti, kar je deklici vedno več skerbi in žalosti delalo.

V tem prevdarjenju je v Gilbertu dozorel sklep uiti: on se pogovori s svojimi sojetniki: eno noč so vsi svoje sponse razterli, hitro zbezali in srečno na kersansko zemljo prišli. Kadar je hči vojvodova Gilbertov beg zvedila, je to mislila, de ga bo sla iskati, in ga zavoljo nezvestobe s tem osramotiti, kar je zavoljo njega zapustila, in v tem za-nj terpela. (Se ve, de to ni bil samo nagibek nature, ampak tudi gnade Božje: res, veliko se stori iz posvetue ljubezni, pa toliko, tako dolgo in stano vitno se le iz Božje ljubezni stori.)

Eno noč spravi vkupej vse, česar ji je bilo na poti potrebno, gre neutegama iz hiše svojiga očeta, prehodi Sirijo in Palestino in se pelje z drugimi kupci na Angleško deleč čez morje. Zdej se je mogla ločiti od svojih dozdanjih tovarsev, in sama dalje popotvati, akoravno družiga iz angleškiga jezika ni znala, kakor London in Gilbert. Po Londonu je trapala sem in tje, kakor de bi ji pameti manjkalo, de so jo otroci po ulicah zasmehovali.

Naključilo se je, da je v tem prišla v kraj, kjer je Gilbertova hiša bila. Kadar je pak Rihard, Gilbertov sluzabnik, ki je z njim na božjo pot šel, od ljudi slisal, da posebna, mlada, ptuja zenska po mestu sem in tje tapa, jo gre tudi on gledat, in spozna v nji hčer vojvoda Saracenov na Jutrovim. Tudi ona ga je spoznala in zdajci omedlela. Rihard, se ve, je vse to povedal Gilbertu, kateri je precej vganil namen njeniga prihoda, jo je rekel peljati k neki vdovi, jo nji izročiti v varstvo in prezivež; v tem pak je sam per sebi premišljeval, kaj mu je storiti.

Ravno takrat je bilo v cerkvi svetiga Pavla v Londonu zbranih 6 škofov, da so se zavoljo cerkvenih reči med sabo posvetvali. Tem je Gilbert to čudno reč povedal, in jih prosil za svet, kaj bi bilo storiti. Na to odgovori Čihesterski škof: Ta poklic ni človešk, ampak veliko bolj Božji, kterimu se je vdati: gotovo bo iz tega veliko delo v prid in povisanje cele cerkve za čast in slavo Kristusovo prišlo. Tako so tudi vsi drugi škofje mislili. Na njih svet je torej Gilbert svojo nevesto neki dan v cerkev svetiga Pavla perpeljal, kjer so tudi škofje bili. Tam so jo po Rihardu, ki je Saracensko znal, vprašali, če je per volji in zares katoliško vero sprejeti hoče? in je rekla: Res hočem, in so jo po tem slovitno kakor vojvodinjo kerstili, in pozneje, ker je želela Gilbertova žena biti, z njim poročili.

Iz tega zakona, kteriga je sam Bog sklenil in posvetil, iz dveh tako različnih, si tako sovražnih narodov, iz Normanske in Saracenske kervi, je bil rojen Tomaž Beket, nar popred prvi kraljevi sluzabnik in svetovavec, pozneje pa veliki škof v Kanterburi na Angleškim, steber katoliške cerkve, branitelj njenih pravic in njene svete svobode. Iz tega se lahko spozna, s kako skerbjo in ljubeznijo je naš Izveličar po svoji čudodelni previdnosti ta dva po rojstvu in stanu tako različna, po prostoru tako oddaljena, od solnčniga izhoda in zahoda združil in zedinil. Kakor per družih posebnih in imenitnih svetnikih so tudi per rojstvu in v prvih letih Tomaža kazale resnične perkazni njegovo prihodnjo velikost v Cerkvi Božji. Noseči materi je bilo v podobi razodeto, da bo ta sin veliko ljudstev vodil, veliko gnad dosegel, in vodo modrosti Božje v druge vlival, po besedah: Kdor veruje v mene, bodo vode iz njega šle, potoki žive vode. Tudi perkazen njegove martre in prelite kervi je mati vidila.

Od perve mladosti ga je njegova mati Matilda (to ime je namreč per sv. kerstu dobila) v strahu Božjim podučila in zredila. Kar ga pa sama ni mogla učiti, to je, visokih učenost, sta ga oče in mati v visoke šole poslala, ker sta premožna bila, da se je tam učil, ker je imel prav dobro glavo. Šola namreč zbudi človeku um, razjasni njegove zapopadke, utrdi njegov spomin in ga bolj zmordri, za zdajno življenje: kersanstvo pa serce poboljša, pozlahtni, k dobrimu, k ljubezni do Boga in bližnjiga, k molitvi, zaupanju in serčnosti nagiba, naklanja, kjer so namreč učenci in učenci zato.

Kadar je šole dokončal, je prišel k velikimu škofu v Kanterburi, je šeasama njegov modri svetovavec, in poslednjic ga ta perporočil kralju Henriku II., kateri ga je, kakor znajdeniga svetovaveca rad imel, in mu veliko dobrot skazal. Po smerti Teobalda ga je posadil na nar viksi duhovsko stopajo na Angleškim, na nadškofljski stol v Kanterburi. Od tistiga časa je Tomaž svoje življenje spre-

menil, živel bolj sam zase in za svojo čedo in za potrebe svete Cerkve, in posvetno življenje na kraljevim dvoru zapustil, da bi posnemal Jezusa, kateri je zavoljo nas ubog postal in svoje življenje za svoje ovčice dal.

Kar je Tomaž previdil, in kralju pred svojim zvoljenjem pravil, se je zgodilo: rekel mu je namreč: Če bom jest v Kanterburi škof, ne bote vi več moj prijatelj, ker vi marsikaj krivičniga in Cerkvi nasprotniga storite, česar jest ne bom poterdil. Škof izvoljen je to tudi spolnil, ter per Henriku v zamero prišel, ki mu je vse premoženje vzel in po njegovim begu na Francosko njegovo žlahto močno nadlegoval in stiskal. Ker je pak na povelje kraljevo domu prišel, je bil od svojih sovražnikov napaden, ko je šel v cerkev večernice molit in umorjen v letu 1170, 52 let star, in 9 let škof.

Kakor je živel, tako je umrl, stanoviten v svojim sklepu, ktere gnade nam je treba vedno prositi, zakaj ni dosti poklican biti, ampak tudi izvoljen. Zato pravi sv. Peter: Uterdite z dobrimi deli svoj poklic, in sv. Pavel: Kdor meni, da stoji, naj gleda, da ne pade: zato moramo v strahu in trepetu za svoje zveličanje delati, in ponižni ostati, in v Gospodovo usmiljenje terdno upati, da ta, kteri nam je voljo do dobriga dal, nam bo tudi dal, da končamo, kakor sv. Tomaž in njegov oče in njegova mati.

I. D.

Pisma iz Srednje Afrike.

Visokočastitljivi gospod Janez Novak, korar in vodja duhovšnice v Ljubljani, so te dni tri pisma iz Srednje Afrike prejeli, dve od gosp. apostolskiga namestnika Ign. Knobleharja iz Gondokora, eno pisano 21. svečana, eno pa 25. svečana 1853, in eno od gosp. Jan. Kociančiča iz Hartuma. Kar je imenitnišiga v njih, častitim bravcam tukaj podamo.

I.

Visokočastitljivi gospod!

Mislili bote, da so Srednjoafrikanci, saj kar mene zadene, dobrih Krajncov pozabili, ker že tako dolgo od mene nobeniga sporočila niste prejeli. Pa se vender tolikrat in tako rad s pričujočimi rojaki od Krajncov pogovarjam, s kolikim veseljem da so se nar prvi mojiga misiona vdeležvali, od Ljubljane, od duhovšnice, od visokočastitih vodjev, med kterimi mi je bilo tolikanj dobro in per kterih sim tolikanj prijetnih ur preživel, ki ste mi jih Vi, prečastiti gospod, s tolikanj ljubeznjivo priljudnostjo se bolj oslajševali. Tudi te verstice naj Vam dobrotljivost do mene še bolj oživé. Ne pisem jih iz ogoreliga Hartuma, ampak iz sredi Afrike, iz sredisa milionov in milionov ajdovskih zamorcov, med kterimi je Zgodnja Danica z veselim oznanilam nebeskiga kraljestva po dolgih 1800 letih zasijala. Vse naše zadeve bote iz naznanila do velikiga odhoda, ki mu to pismo perložim, zvedili, in iz njega z nami vred spoznali, da je naše delo težko in da naše moči preseže, da pa tudi Gospod v svoji neskončni dobrotljivosti z milostivim očesam na tiste gleda, ki nas njegovimu vsigamogočnemu varstvu perporočujejo, ki nam ga tolikanj obilno deli.

Upam, da, če nas tudi neizmerna daljava loči, smo vender vedno v združeni molitvi pred Gospodam zbrani: vsak dan molim per sveti maši in tudi večkrat podnevu pred altarjem Matere Božje, naše mogočne varhinje, v kapelici naše ladije goreče prošnje za svoje rojake k Gospodu pošiljam.

Poslednje pisma, ki sim jih iz Hartuma prejel, mi sporočē, de je tam vse v dobrim stanu. Znano Vam je, de sim g. Kociančiča veliciga oskerbnika zvolil: prav zadovoljin sim z njim, ker je vedno veseliga serca, delavin, in si vč povsod precej pomagati; zdaj spoznam, de se spolnuje, kar ste Vi, prečastiti gospod, od njega prerokvali, in upam, de ne bote nobenimu mladimu duhovnu enake obnaše odsvetvali k nam priti, ako bi ga Bog utegnul poklicati. Gosp. Milharčič se tudi prav verliga učenika v šoli skazuje. Neutrudljivo dela od jutra do terde noči z otroci in za otroke. Prav rad bi bil z nami šel, pa se je voljno v Božjo voljo vdal, ko sim mu bil rekel, de je za šolo v Hartumu potrebin.

Moji tovarši, ki časih bolehajo, želē, de bi iz Krajnskiga dve posebno dobre reči dobil, in ne zamerite mi, če se v ti zadevi do Vas obrnem. Dostokrat bi namreč potrebovali dobro posušenih krajnskih čespelej in na Krajnskim narejeniga dobriga brinoveca za zdravilo, obvarovati se boleznj v mokrim vremenu in v nezdravih krajih.

Vse gospod duhovne in misionske prijatle prav lepo pozdravim.

II.

Drugo pismo iz Gondokora naznani, de so se namenili 28. svečana 1853, v pondeljik po tretji nedelji v postu, vogelni kamen za misionko poslopje postaviti in tudi cerkvo zidati, ki se ji bo reklo: Smaria per Beli Reki (Sancta Maria ad flumen album). Za to cerkev so naročili pri gosp. Zamasatu, slavnim zvonarju v Ljubljani, tri zvonove; veliki zvon naj ima 2 centa, mala zvonova naj pa po primeri manj teže imata, 4 ali 5 zvoncov po 5 funtov in nekoliko zvončikov za altare; tudi žele železja in narisa za oder obesiti jih; to vse naj bi bilo sredi mesca kozoperska že v Hartumu.

III.

Pismo iz Hartuma naznani smert g. Angela Vinkota iz pisma gospod apostolskiga namestnika 3. svečana zmed Bari pisaniga, ktero se tako glasi: „Se precej dobro se tukaj med divjaki imamo in čedalje bolj okrevavamo po mrazliči, ki nas je proti koncu našiga popotvanja tresla. Ubogi Angelo Vinko je pa precej po našim prihodu zbolel. Vedno je bljuval in želodec ga je bolel, kar se ni dalo z ničemur potolažiti. Prosil me je, de naj mu slovo dam, de naj se sme domu verniti s prvo ladijo, ki bo odjadrla. Silno sim si perzadeval ga z lepo perpraviti, de bi še ostal; ali vse je bilo zastonj; toraj sim mu slovo dal, in Hagi Ibrahim ga je na ladijo dobrotno sprejel. Ker je pa voda za ladijo premajhna bila, so se še tisti večer vernili; to je bolnika še bolj pretreslo. Bolezin je bila vedno huji, in že v jutro 22. prosenca smo ga previdili, in drugo jutro je v Gospodu mirno zaspal. Pokopan je bil po postavah rimskiga obrednika, mirno, tako, de se ajdje niso serdili zavoljo mašne obleke, v ktero je bil gospod Dovjak per pogrebi oblečen“. Tako prečastiti gosp. apostolski namestnik.

Slehern, ki je terdniga moža poznal, je od njega veliko sadu za mision perčakoval, posebno ker je Bariški jezik že precej dobro znal.

Gospod apostolski namestnik dalje naznanijo: „Dva dni popred sim vpričo 12 nar imenitniših Bariških poglavarjev na bregu, ki ga je pol visociga, pol nizkiga, zemljiše za mision kupil. Po smerti Angela Vinkota sim se z gospod Mozganam na ladji „Žgodnji Danici“ iz Ulibaria, kjer je koča

Vinkotova, in kjer sim gospoda Dovjaka in Trabanta z večim delam zaloge pustil, v Gondokoro (tako je ime kraju, kjer je naše novo posestvo) vernil, ki je pol ure od Ulibaria proti jugu. Imamo že pol verta s sočivjem obdelaniga. Zamorci opeko pridno delajo, obilno lesa in slame nam za glaževnate bisere donasajo. Mladi in stari Bari se prihodnje šole veselē. Brodniki na vertu, per lesu in povsod pridno delajo, kjer jim dela dam. Toraj se vse giblje. Neizrečeno veliko zamorcov, s sulicami, loki in pušicami oboroženih, okoli nas stoji, veliko zmed njih že z nami dela. Prav radi nas imajo in nas spostujejo, kolikor se od neomikanih zamorcov le pričakovati zamore. Bog in prečista Devica Maria in vsi naši angeli varhi so z nami; in naše serce bi se ne veselilo in k Bogu ne povzdigovalo! Tudi v Hartumu se Gospodu za vse te dobrote zahvalite.

Smert gosp. Angela Vinkota bo mojo vernitev v Hartum nar bolj zaderževala. Misionske naznanila, ki so pol že dodelane, bom kmalo častitimu velikimu odboru poslal“.

Gospod namestnika tadaj pred malim serpanam ne perčakujem, posebno, ker je Bela Reka zdaj tako hudo upadla, de se v nekterih krajih celo ni mogoče peljati. Sploh se previdnost Božja razvidi in smert Vinkotova bo misionu manj v škodo, kakor bi mu njegova ločitev in vernitev v prid bila.

Na vsako vižo bi bil zamogel ta gospod misionu v nar veči prid biti in bi lahko veliko Bogu v čast storil, ker je Bariški jezik znal in so ga Bari prav radi imeli. Zamorci so iz nar daljših krajev peršli na njegovim grobu molit in niso silili merliča v vodo vtopiti, akoravno sicer nobenimu hladniga groba ne pervašijo, še celo davnej zakopane izkopljejo in v valove kalne vode veržejo. Človek obrača, Bog oberne. Drugič se je hotel v Evropo verniti, in smert ga je prehitela.

Kakor je bilo dozdej pismo žalostno, ga zamorem vender z veselim naznanilam skleniti. Gosp. Milharčič je vstal iz boleznj, ki je 75 dni terpela, in je ravno kar jadril zavoljo kersta v Barbar, ki je 8 dni od tod, akoravno ga se noga hudo boli.

Vse gosp. prijatle in gosp. bogoslovce serčno pozdravim.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Gospod Štefan Petrič, kaplan v pokoju, je 1. roznika umerl. Naj v miru počiva!

Odbor Mariine družbe za razširjanje katoliške vere v Srednji Afriki bo po nasvetu prečastitiga korarja in vodja duhovniče v Ljubljani, gospoda Janeza Novaka, za ude imenovane družbe nove manjši podobne na svitlo dal, de se bodo lahko v molitevne bukvice spravile.

Gg. družniki sv. Mohora, kteri namesto „Povestnice“, ki je bila kmalo pošla, še niso nič prejeli, naj pošljejo po nadomestilno knjigo („Zgodbe sv. pisma st. in nove zaveze“). — Tudi je še dosti bukev za lansko leto 1852, kdor bi hotel za poprejšno leto pristopiti, ter vse bukve skupej dobiti.

• Tudi v Terstu se naša molitevna družba sv. Cirila in Metoda s prizadevanjem častitiga g. M. Skala-ta in drugih gg. duhovnov močno razširja; 670 družnikov z lepim darom za altar teh slovenskih apostolov so nam te dni goreči gospod Skala poslali. V Terstu je ta molitev prav na pravim mestu, ker je ravno ondi dosti zmotenih bratov, za kterih spreobrnjenje ta družba moli. — Ravno ta dan smo prejeli zopet od g. Orešnika čez 200 novih družnikov iz sv. Križa, iz št. Jerneja in št. Kocjana z denarjem vred za altar.

Iz Gorice, 22. vel. travna 1853. Teržan. — Ni zdavno, kar sim naznanil, de je izpraznjeno mesto dekana med Goriškimi korarji zopet izpolnjeno; danas pa Vam zamorem povedati, de je tudi že fajmošter in dekan v Černicah imenovan, namreč dosadanji lokalist v Ajdovšini, čast. gospod Mihael Mervic, mož v naj boljših letih, in v vsakim oziru, vreden, de se obseg njegoviga djanja čedalje bolj razširi v blagor svete cerkve.

Ko sim Vam zadnjič pisal od sadajnega Marii Devici posvečeniga mesca, sim rekel, de se posebna pobožnost obhaja v čast nebeške kraljice vsak večer cel ta mesec v bogoslovskim semenišu, in pa v farni cerkvi sv. Ignacia. Temu še to pristavim, de se ravno tako opravljajo ta hvalevredna pobožnost tudi v farni cerkvi svetih Vida in Modesta v predmestju Placuti; v veliki cerkvi pa je vsak dan, kakor tukej pravimo, žegen, pred katerim se cel ta mesec lavretanske litanie Matere Božje molijo.

Velika božja pot pri sv. Jeronimu na Nanosu. — H. — Neko posebno veselje so naši pobožni spredniki imeli, verhe gričev, hribov in gora s cerkvami olepšati; in zakaj so nekdanj cerkve tako radi na hribe stavili? Sej je veselo v dolinah in ravninah. Res je; ali neko posebnost tud gore imajo.

Ko je Gabriel, nebeški poslanec, iz samotne hišice prečiste Device, kateri je veselo naznanilo večvečenja Sinu Božjiga prinesel, zginil, o kako čudno je moglo takrat Devici pri sercu biti! V čišenju, hvaležnosti in nebeškim veselju se dekla Gospodova tako rekoč raztopiti hoče; njena hišica ji je pretresna, rodovite dobrave in s cveticami obsjane trate ji ne morejo ohladiti ogretega serca. In kaj stori? V gorato samotna domovanje pobožne tete se hoče podati čez hribe in doline, po ostrih in težavnih stermicah. Ona gre, in — najde, česar je iskala. — Ravno tako žene tudi človeka večkrat neka nevidna notranja moč po stermih stezah na visoke hribe, in — ne zastoj. Vse drugo je življenje verh gora, in človeka, če le popolno neobčutljiv ni, mora pri pogledu velikanske gore, pod katero se dolina z vsimi svojimi lepotijami zvija, spomin Božje vsigamogočnosti pretresti. Z nezbrisljivimi čerkami vdobljene najde popotnik na verhu slednje gore besede Apostel-nove: „Išite, kar je zgorej, ker Kristus sedi na desnici Božji; po tem hrepenite, kar je zgorej, in ne po tem, kar je na zemlji.“ Kol. 3, 1. Tako večkrat visoka gora, se posebno, če je na njenim verhu kaka Božja veža, marsiktero od posvetnih reči že omerznjeno serce ogreje, de se imenitnišimu vdihovanju sv. Duha odpre.

Zatorej pa tudi od starodavnih časov neko posebno zvezo ljudi z gorami najdemo; tako je, postavim, gora Sion, ktera je do judevskega ljudstva posebno moč imela, in jo še ima. Znano nam je iz sv. pisma, de je David kralj verh nje šotor, v katerim so 10 zapoved in druge dragotine hranili, postavil. Pozneje je modri kralj Salomon na gori Sion tisti veličanski, prelepi tempel sozidal, kateri je bil v resnici čudež sveta in Izraelcov ponos. Pa če je tudi ta tempel pri odhodu v Babilon sovražna roka poderla, n je bil porušnju iz te sužnosti na njega mesto drugi sozidan in zopet razdjan, de kamen verh kamna ni ostal, je bila ta gora le vender še dolgo Judam tako pri sercu, de se je slednji srečniga čutil, če jo je enkrat v letu le od daleč ogledati smel; še dandanašnji se staroverni jud pri svojih molitvah prot tisti pokrajini sveta oberne, kjer meni, de gora Sion stoji.

V oziru te dušne koristi, ktero hribi in gore v sercu človekovim obroditi zamorejo, se nam pač ni čuditi, zakaj so naši častiti predniki verhe gričev, hribov

in gora s cerkvami zaljšali. Tako stoji tudi po naših slovenskih deželah marsiktera cerkva na visokim hribu, ki se vidi daleč krog in krog, vabi in kliče, de bi se saj za malo časa hrupu posvetniga truda odtergali, de bi hrepeneli po tem, kar nas čaka v drugi, boljši deželi. Milo se odmeva glas tacih cerkva po dolinah in ravninah: „O vi vsi, ki se trudite, ki ste obloženi, pridite k nam, in najdlji bote mir svojim dušam.“ O blagor pa človeku, ki najde pravi mir, kakoršniga svet ne more dati!

Tudi na berdu julskih planin, na visokim Nanosu *) se znajde cerkev, ktera s svojim milim in le vender močnim glasom večkrat v letu obilo ljudstva iz bližnje in daljne okolice k sebi privabi. Na Nanosu stoji velika romarska cerkev, posvečena našimu srečnimu rojaku, sv. Jeronimu. Vsako leto se na ti stermovisoki planini 5 večnih maš opravi, zraven družih, ki jih verno ljudstvo, katero do sv. Jeronima posebno zaupanje ima, najema. Slednji binkoštni ponedeljek je pri sv. Jeronimu o lepim vremenu slovesno duhovno opravilo, k kterimu sila veliko ljudi iz cele ipavske doline, iz Pivke, Krasa, iz Tersta in Gorice priroma. Vsake starosti, vsačiga spola se najdejo ta dan, ki po nevarnih stezah med skalovjem in germiči proti verhu plezajo, s serčnimi željami tudi kaj težavniga za nebesa storiti. Romarska cerkev na Nanosu je prostorna in pobožno serce s strahom in spoštovanjem navdaja, čeravno s posebnimi lepotijami ni ozaljšana, in tudi biti ne more, ker je cerkev celo jesen in zimo zaperta, zraven tega pa še burji, snegu, dežju in megli tako odperta, de zunej altarjev, katerih lepi beli marmelj od same mokrote že zelenklat prihaja, bi v kratkem vse sognjiti in spersteneti moglo. Zvonik je nizek in zavolj neverjetno močne burje le malo visokejši od cerkvene strehe. Vse je tako terdno in iz lepiga kamnja zidano, de slehern, ki to delo na tako visoki gori vidi, zaklicati mora: O srečna gorečnost minulih časov!

Zavolj lepiga vremena, ki se je z jutram binkoštniga ponedeljka kazalo, je tudi letas veliko romarjev na Nanos prišlo, in zraven družih, je bilo kakor druge leta veliko Pivčanov. Že poldrugo uro pred sv. opravilam je bilo vse živo krog cerkve, ki so na gričih sedeči lepotijo z zeleno odejo ogernjene ipavske doline občudovali. Pač res je bilo zraven še rujaviga Krasa v dolini lepo, vertu enako obdečano, deželo ogledovati kaj lepo, kaj veselo! — Vedno bolj in bolj se je množilo število pobožnih, in veličastna božja veža se je vedno bolj in bolj polnila, posebno pa takrat, ko je jelo k sv. opravilu vabiti, in v kratkim je bila vsa cerkev polna. —

Itazgled po keršanskim svetu.

Iz Dunaja. Naš presvitli cesar so milostivo povolili, de bo veliki zbor katoliških družb po Nemškim za to leto jeseni na Dunaju.

V Darfeldu so se vsi gostivničarji vsled svetih vaj, ki so jih tam očetje Jezusove družbe veliki teden imeli, prostovoljno zavezali: 1) ob ča-su službe Božje ob nedeljah in zapovedanih praznikih domačim nobene pijače ne dajati; 2) nobenimu ne dati piti toliko, de bi se vpijanil; 3) nobenimu pijanimu nič ne dati, kar bi ga še bolj vpijanilo; 4) zvečer poletu po enajstih in pozimi po desetih nič več ne točiti; 5) brez privoljenja domačiga duhovniga pastirja nobeniga plesa ne napraviti. V kar so se bili zavezali, so dali natisniti in v pivnicah nabiti.

*) Nanos je čez 4600 stopal nad morjem.